

Ποιμαντική στήριξη στους πάσχοντες από Asperger

/ [Πεμπτούσια](#)

Στο πλαίσιο της παρουσίασης των ζητημάτων ποιμαντικής προσέγγισης των ατόμων που πάσχουν από διαταραχή αυτισμού [προηγούμενο άρθρο: www.rempitousia.gr/?p=73892], η μελέτη του Δρ Αθανασίου Κολιοφούτη εστιάζεται ειδικά στην περίπτωση των ανθρώπων που υποφέρουν από το σύνδρομο Asperger.

7. Η ποιμαντική ωφέλεια της στήριξης των πασχόντων από Asperger.

Το σύνδρομο Asperger αποτελεί μια διακριτή αναπτυξιακή διαταραχή, η οποία χαρακτηρίζεται από μειωμένη επικοινωνιακή και κοινωνική αλληλεπίδραση του πάσχοντος, από τα περιορισμένα ενδιαφέροντά του και από τις επαναλαμβανόμενες και στερεοτυπικές μορφές κοινωνικής συμπεριφοράς [78]. Τα προβλήματα στη διανοητική και γλωσσική ανάπτυξη του ατόμου, τα οποία εντοπίζονται στις περιπτώσεις άλλων μορφών αυτισμού, δεν αποτελούν διακριτά χαρακτηριστικά γνωρίσματα ενός ατόμου που πάσχει από Asperger. Η μέση ηλικία διάγνωσης του είναι τα 7,2 χρόνια. Τα άτομα με Asperger συνήθως παρεμποδίζονται από έναν βιολογικά προσδιορισμένο περιορισμό στη κατανόηση των συναισθημάτων των άλλων [79].

Πηγή:<http://taniaannmarshall.wordpress.com/>

Συνήθως γίνονται αποδέκτες κινήτρων, προκειμένου να συμμετάσχουν στη κοινωνική αλληλεπίδραση, όμως αυτοί προτιμούν να απομονωθούν κοινωνικά, επιδεικνύοντας έναν τελείως διαφορετικό μοντέλο επικοινωνίας. Συμπεριφέρονται τις περισσότερες φορές τυπικά και επιλέγουν να κρατούν αποστάσεις από τους άλλους, συμπεριλαμβανομένων και των οικείων τους. Συχνά στρέφονται στους άλλους μόνο όταν πρόκειται να προβούν σε ικανοποίηση των βιοτικών τους αναγκών. Η συναναστροφή με τους συνομηλίκους τους και η συνύπαρξη με φίλους τους καθίσταται σχεδόν πάντα αν όχι αδύνατη, σίγουρα δυσχερής. Η ανεπάρκειά τους να αντιληφθούν τις ανάγκες των άλλων, η αδυναμία τους να εκφράσουν τα συναισθήματά τους και η στροφή τους στον έσω εαυτό τους καθιστά κάθε μορφή επικοινωνίας με το περιβάλλον τους ένα συνεχές πρόβλημα. Ως εκ τούτου, η τάση τους να υποτιμούν και να κατηγορούν συνεχώς τους ίδιους τους εαυτούς, η να βρίσκονται σε μια συνεχή διαδικασία αυτομομφής τους ακόμα και για ανούσιες ή επουσιώδεις παραλείψεις, συνιστά μια αναμφισβήτητη διαπίστωση[80].

Η ικανότητα ελέγχου της συμπεριφοράς είναι μειωμένη στα άτομα με σύνδρομο Asperger. Συχνά, αυτά είναι επιρρεπή σε ακραίες συναισθηματικές καταστάσεις, όπως εκρήξεις οργής ή θυμού, τις οποίες καθίστανται αδύναμοι να ελέγξουν [81]. Επιστημονικές έρευνες αποδεικνύουν ότι έφηβοι και ενήλικες με σύνδρομο Asperger, μπορούν να αναπτύξουν καταθλιπτικά σύνδρομα, μερικές φορές, ως αποτέλεσμα του γεγονότος ότι δεν είναι σε θέση να ξεπεράσουν τις κοινωνικές

δυσκολίες που επιφέρει η πολύπλοκη διαταραχή τους [82].· Αυτοκαταστροφικές σκέψεις και συμπεριφορές, διάφορες μορφές κατάθλιψης και κατάχρηση μεγάλων ποσοτήτων αλκοόλ συχνά αποτελούν παρενέργειες όλων των παραπάνω καταστάσεων.

Όλα αυτά έρχονται να προστεθούν στα ήδη «βεβαρημένα» στατιστικά στοιχεία, σύμφωνα με τα οποία η αυτοκτονία αποτελεί ούτως η άλλως, την τρίτη κατά σειρά, αιτία θανάτου των εφήβων [83].· Σύγχρονες εμπειρικές έρευνες καταλήγουν στο συμπέρασμα ότι έφηβοι με διαγνωσμένο Asperger εμφανίζουν αυξημένες πιθανότητες για αυτοκτονική συμπεριφορά, κυρίως λόγω των δυσχερειών που αντιμετωπίζουν στη κοινωνική αλληλεπίδραση και τη διανοητική τους ανάπτυξη, με την οποία δεξιότητες, όπως για παράδειγμα η επίτευξη αυτονομίας ή η έκφραση της διαπροσωπικότητας, συνδέονται άρρηκτα.

Το άγχος που αισθάνονται αυτά τα παιδιά, σε συνάρτηση με την πίεση που ασκείται από τα άτομα του ευρύτερου κυρίως, αλλά ακόμα και του στενού κοινωνικού τους περιβάλλοντος, τα καθιστά ανήσυχα, ευερέθιστα, καταθλιπτικά και δεκτικά εκρήξεων θυμού. Η σύγκρουση με το υφιστάμενο κοινωνικό τους περιβάλλον δεν αργεί να προκληθεί ως επιστέγασμα αυτής της κατάστασης. Έτσι, τα παιδιά αυτά οδηγούνται σε ακόμα μεγαλύτερη αυτοπεριχαράκωση, η οποία με την σειρά της αυξάνει ακόμα περισσότερο την καταθλιπτική διάθεσή τους, όπως και τις αυτοκτονικές τάσεις τους.

Μια 46χρονη γυναίκα με σύνδρομο Asperger, η Perla, εξομολογείται σε μία συνέντευξή της [84]:· « Η εφηβεία μου, όπως και η υπόλοιπη ζωή μου είχε πολλή μοναξιά, σαν να ήμουνα καταδικασμένη να βλέπω τους άλλους να προχωρούν, να καταφέρνουν να έχουν φίλους, να καταφέρνουν να παίρνουν καλούς βαθμούς, να καταφέρνουν να είναι νορμάλ, ενώ εγώ ήμουνα κάτι αλλόκοτο, σαν ένα κομμάτι από παζλ που δεν ανήκει στην εικόνα αυτή, αλλά σε κάποια άλλη εικόνα και τυχαία βρέθηκε μέσα στο λάθος κουτί ».

Η συνέχεια της περιγραφής της ζωής της από την ίδια είναι αποκαλυπτική: « Έπεσα σε μια πολύ βαριά κατάθλιψη. Ήταν η πρώτη φορά που είχα και σκέψεις αυτοκτονίας. Άρχισα να μην πηγαίνω στα μαθήματα, να μην με ενδιαφέρει τίποτα, να κάθομαι στο σπίτι μέρες, εβδομάδες, να κοιμάμαι όλη την ημέρα και να κλαίω συνεχώς. Μετά από δυό μήνες, κατάλαβα πως έπρεπε να βρω κάποια βοήθεια. Πήγα σε μια ψυχολόγο. Μετά από μερικές επισκέψεις μου λέει πως μάλλον έχω αυτισμό.... Αυτό με έφερε σε ακόμη πιο βαθιά κατάθλιψη, διότι κάπου μέσα μου ήξερα πως είχε δίκιο, πως ήμουν αστιγματισμένη, αλλά δεν άντεχα να το παραδεχθώ, δεν ήθελα να είμαι « σπασμένη » η « χαλασμένη », ήθελα να πιστεύω, όπως έκαναν και οι γονείς μου, ότι αν δούλευα και προσπαθούσα πιο πολύ, θα γινόμουν σαν όλους τους άλλους.....».

Η αποτροπή όλων εκείνων των παραγόντων, που ωθούν οποιοδήποτε άτομο στην αποτρόπαια πράξη της αυτοκτονίας, ακόμα κι όταν δεν οφείλεται σε συνειδητή επιλογή που λαμβάνεται έστω εν θερμώ, αλλά αποτελεί προέκταση της ποικιλόμορφης διαταραχής του, δεν είναι μόνο έργο ψυχιάτρων, παιδοψυχολόγων, δασκάλων ειδικής αγωγής η άλλων κοινωνικών επιστημόνων. Ο ποιμένας καλείται εξίσου να αναλάβει εν προκειμένω, την ποιμαντική ευθύνη που του αντιστοιχεί στην αναγκαιότητα ακύρωσης αυτοκαταστροφικών σκέψεων.

Σύμφωνα με τα δεδομένα της σχετικής επιστημονικής έρευνας, η προσπάθεια κάθε παιδαγωγού, που καλείται να διαπαιδαγωγήσει παιδιά με σύνδρομο Asperger, να διαμορφώσει ένα ασφαλές και υποστηρικτικό περιβάλλον, το οποίο αποδέχεται την ιδιαιτερότητα αυτών των παιδιών, ενδυναμώνει τη κοινωνική εξέλιξη και προοπτική τους [85]. Αν λοιπόν, η μοναξιά και η αποκοινωνικοποίηση οδηγεί μοιραία στην κατάθλιψη και την αυτοκτονία, τότε η αίσθηση του παιδιού με Asperger, ότι ανήκει σε μια οικογένεια, σε μια κοινωνική ομάδα η σε μια συλλογικότητα, αποτελεί τον πλέον ενδεδειγμένο τρόπο για την αναχαίτιση αυτής της θλιβερής συνεπαγωγής.

Και αν η ενορία αποτελεί όντως τη πιο ευπρόσδεκτη κοινωνική ομάδα, χωρίς προαπαιτούμενα και αποκλεισμούς, η οποία σπεύδει να αγκαλιάσει και να ζυμώσει με την μεταμορφωτική της δύναμη αδιακρίτως όλα τα μέλη της κοινωνίας, τότε η ένταξη του παιδιού με Asperger στους κόλπους αυτής της κοινωνίας, όσο δύσκολη και αν είναι, αν πραγματοποιηθεί, μπορεί να συμβάλλει αποφασιστικά στην κατά το δυνατόν ματαίωση όλων των παραπάνω ακραίων συμπεριφορών ενός παιδιού με σύνδρομο Asperger.

[Συνεχίζεται]

[78] Kocourkova J., Dudova I., Koutek J., « Asperger Syndrome Related Suicidal Behavior: Two Case Studies », *Neuropsychiatric Disease and Treatment* 9, 2013,σ. 1815.

[79] οπ.παρ.

[80] οπ.παρ.

[81] Aston C. M., *The Other Half of Asperger Syndrome: A Guide to Living in an Intimate Relationship with a Partner who has Asperger Syndrome*, London 2002, σσ. 51-52.

[82] Kocourkova J., Dudova I., Koutek J., όπ.παρ. 1816.

[83] Όπ. παρ.

[84] <http://www.aspergerhellas.org/Atcl-InterviewPM1.html>.

[85] Handrich W., *Individuals with Asperger Syndrome or High Functioning Autism: Understanding Their Community And Educational Strengths and Needs in Illinois*, Illinois 2004, σ. 66.